

Co je to oddlužení neboli osobní bankrot a jaké má podmínky? Základní fakta rychle a přehledně pro rok 2025

29.4.2025 - | Člověk v tísní

Co je to oddlužení či osobní bankrot

Obsah

- Co je to oddlužení
- Komu je oddlužení určeno
- Jak do oddlužení vstoupit
- Jak oddlužení probíhá
- Osvobození od dluhů
- Jaká je odměna insolvenčního správce
- Co musím v oddlužení uhradit bez výjimky?
- Naše dluhové poradenství [☞](#)

Oddlužení (osobní bankrot) je druh insolvenčního řízení. Jde o jeden ze způsobů, kterým je možno řešit úpadek dlužníka, tedy situaci, kdy má člověk mnoho dluhů a nezvládá je splácet. Ve spolupráci s insolvenčním správcem hradí dlužník veškeré své závazky najednou poměrně dle jejich výše.

Míra uspokojení dluhů závisí na majetkových poměrech a možnostech a schopnostech dlužníka vykonávat výdělečnou činnost. Některé dluhy, např. na výživném, je třeba v průběhu oddlužení uhradit zcela, u ostatních to nezbytné není.

Při úspěšném dokončení celého procesu a splnění všech povinností je dlužník od placení zbylých dluhů osvobozen.

Komu je oddlužení určeno

Oddlužení je určeno všem fyzickým osobám. Za určitých podmínek nejsou překážkou ani dluhy z podnikání. Manželé mohou využít tzv. společné oddlužení manželů.

Fyzická osoba se musí před vstupem do oddlužení nacházet v úpadku (nebo v hrozícím úpadku, který v brzké době teprve nastane), tzn.:

- má alespoň 2 různé věřitele
- má peněžité závazky 30 dní po splatnosti
- tyto závazky není objektivně schopna plnit

Dlužník musí do insolvenčního řízení vstupovat s poctivým úmyslem a vědomím, že následující tři roky bude jeho majetková situace pod dohledem věřitelů a insolvenčního správce. Tomu za jeho činnost náleží pravidelná měsíční odměna.

Jak do oddlužení vstoupit

Návrh na povolení oddlužení se podává k insolvenčnímu soudu, který následně rozhodne, že je

dlužník v úpadku, určí mu insolvenčního správce a povolí oddlužení. Návrh s vámi sepíše zdarma akreditovaná nezisková organizace, nebo za poplatek 4 840 Kč advokát, notář, exekutor nebo insolvenční správce.

Za službu ale zaplatíte až v rámci insolvenčního řízení, nikdy neplatíte ihned!

V insolvenčním návrhu jsou uvedeny osobní údaje dlužníka, údaje o příjmech minulých i očekávaných, údaje o jeho schopnostech a možnostech (dosažené vzdělání, dovednosti, praxe, dopravní možnosti, zdravotní a rodinné překážky) a skutečnosti osvědčující, že se dlužník nachází v úpadku. K návrhu se připojují další přílohy, např. seznam majetku, doklady o příjmech aj.

Se zahájením insolvenčního řízení jsou spojeny některé účinky. Nelze provádět exekuce (s výjimkou exekuce na běžné výživné), věřitelé se nemohou svých pohledávek domáhat žalobou, dluhy přestanou narůstat o úroky. Pokud u vás před vstupem do oddlužení probíhaly srážky ze mzdy nebo jiných příjmů, pokračují dál a deponují se.

Jak oddlužení probíhá

Po povolení oddlužení mají všichni věřitelé dlužníka lhůtu 2 měsíce na to, aby si přihlásili své pohledávky. Nepřihlášené pohledávky se v řízení neuspokojují, i tak od nich může být dlužník osvobozen.

Insolvenční správce se spojí s dlužníkem, přezkoumá přihlášené pohledávky, zhodnotí jeho majetkové poměry a o všem zašle soudu zprávu. Ten, pokud jsou splněny veškeré podmínky, schválí oddlužení a nastává fáze uspokojování přihlášených pohledávek.

Řízení zahájená po 1. říjnu 2024 trvají tři roky. Dříve zahájená pětiletá řízení se nezkracují a musí doběhnout dle původních pravidel.

Nejčastěji oddlužení probíhá formou plnění splátkového kalendáře a zpeněžení majetkové podstaty. Dlužník platí měsíční splátky a k tomu správce prodá jeho hodnotnější majetek.

Výši splátky si může každý spočítat v kalkulačce Ministerstva spravedlnosti. Odvíjí se od čisté měsíční mzdy a počtu vyživovaných osob. Se zbývajícím částí příjmu může pak dlužník nakládat bez omezení.

Pokud máte 4 a více exekucí, v insolvenci si nepohoršíte. Měsíčně vám bude zůstatvat méně peněz, pokud máte 3 nebo méně exekucí. Dlužník musí po celou dobu spolupracovat s insolvenčním správcem, informovat ho o svých příjmech, všechny mimořádné příjmy je třeba přiznat a použít na uspokojení pohledávek věřitelů.

Váš příjem by měl být adekvátní vašim možnostem. Přihlíží se k rodinné situaci, zdravotnímu stavu, vzdělání, regionu bydliště, věku i pracovnímu oboru. Pokud vás nic neomezuje, je třeba snažit se získat dobře placenou práci, aby byly pohledávky věřitelů uspokojeny v co nejvyšší míře.

Na rozdíl od dřívějšího stavu už neexistuje žádná zákonem daná hranice uspokojení. Soud stanoví individuální doporučený cíl (např. 20%, ale klidně i 60% hodnoty přihlášených pohledávek) s přihlédnutím ke všem jedinečnostem daného případu. Splnění tohoto cíle je nejvýznamnější vodítko k prokázání, že dlužník projevil dostatečnou snahu.

Pokud podmínky oddlužení neplníte, oddlužení může být zrušeno. Exekuce opět začnou běžet a úroky z dlužných částek se dopočítají. Nikdy nelze předem vědět, co se v průběhu tří let může stát, proto i snížení příjmu může mít ospravedlnitelné vysvětlení.

Zákon navíc nabízí možnosti přerušení nebo prodloužení oddlužení, které mohou pomoci s řešením některých nastalých situací, aby dlužník nepřišel o šanci oddlužit se. V průběhu oddlužení vám nesmí vzniknout nové dluhy, které byste nezvládli splatit.

K prodeji nemovitosti, kterou dlužník vlastní a ve které bydlí, dojít nemusí, pokud splňuje limit tzv. chráněného obydlí. Ten se neuplatní, pokud byla nemovitost použita jako zástava, např. u hypotečního úvěru.

Celý průběh oddlužení je veřejně dostupný online v insolvenčním rejstříku.

Osvobození od dluhů

Pokud řádně splníte všechny podmínky, soud vás od placení zbývajících dluhů osvobodí. Věřitelé už je po vás nemohou vymáhat, exekuce budou zastaveny. Pozor, osvobození lze zpětně odejmout, pokud by vyšly najevo některé přitěžující skutečnosti, např. zatajování příjmů nebo nepoctivý záměr.

Na některé dluhy se oddlužení nevztahuje. Jedná se o dluhy, které jsou zajištěné zástavou (třeba nesplacená hypotéka na dům), peněžité tresty za trestný čin, náhrady škody, dluhy na výživném, dluhy vůči insolvenčnímu správci a ty dluhy, které vznikly až po povolení oddlužení.

Jaká je odměna insolvenčního správce

Insolvenční správce má za svou práci nárok na odměnu, kterou mu hradí dlužník. Odměna se skládá z několika složek.

- za každou přezkoumanou přihlášenou pohledávku věřitele 1000 Kč
- procentní odměna z výtěžku zpeněžení majetku
- 1800 Kč měsíčně od povolení oddlužení do schválení oddlužení a posléze 900 Kč měsíčně během plnění splátkového kalendáře

Částky se zvyšují o DPH, je-li insolvenční správce plátcem. U společného oddlužení manželů činí měsíční odměna 2700 Kč, resp. 1350 Kč bez DPH.

Odměnu správce je třeba hradit již od počátku řízení a je velmi důležité tuto povinnost plnit. Vzhledem k nové úpravě je rozhodování soudů zatím nejednotné ve způsobu hrazení odměny za přezkum přihlášených pohledávek.

Velmi doporučujeme konzultaci s dluhovým poradcem, který vám vysvětlí možné varianty.

Co musím v oddlužení uhradit bez výjimky?

Pokud máte jako dlužník nízký příjem, ale zároveň nízké životní náklady (např. nemusí hradit ubytování nebo stravu v obvyklé výši), máte možnost přispívat si do oddlužení i z tzv. nezabavitelné částky, tzn. z toho, co mu zůstane po srážce ze mzdy. Tato možnost je důležitá, neboť v oddlužení je nutné plnit vždy alespoň něco, tzv. minimální splátku. Ta se skládá z měsíční odměny insolvenčního správce a splátky na pohledávky, která musí být minimálně ve stejné výši.

Za dobu trvání oddlužení je také nezbytné uhradit odměnu za sepsání návrhu na povolení oddlužení (pokud vám návrh nese-psala akreditovaná osoba zdarma), uhradit dluh na výživném a každý měsíc hradit i běžné výživné.

Podrobnější informace naleznete také na našich stránkách věnujících se přímo oddlužení.

Naše dluhové poradenství

Na problematiku dluhů a exekucí se v Člověku v tísní zaměřujeme dlouhodobě. Naši dluhovní poradci poskytují podporu lidem, kteří jsou ohroženi finančními problémy, a zároveň hledají řešení pro ty, kteří se již ve finanční krizi ocitli. Jejich činnost často navazuje na práci terénních sociálních pracovníků.

Pomáháme kontaktovat věřitele, řešit problémy s exekucí či přímo zajišťovat oddlužení. Navštívit nás můžete také osobně v našich dluhových poradnách: jejich umístění naleznete na naší mapě dluhových poraden.

Od roku 2018 provozujeme také dluhovou help linku na čísle 700-600-800, na níž pomáháme lidem zorientovat se v jejich problémech s dluhy.

Více informací naleznete také na našich dluhových stránkách www.jakprezitdluhy.cz.

<https://www.clovekvtisni.cz/co-je-to-oddluzeni-a-kdy-ho-muzete-vyuzit-zakladni-fakta-rychle-a-prehledne-12144gp>